

**CERTIFICIRANJE – DEL TEHNIČNE ZAKONODAJE ZA NAPRAVE, KI
NANAŠAJO FITOFARMACEVTSKA SREDSTVA**Rajko BERNIK¹¹Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo, Katedra za kmetijsko mehanizacijo**IZVLEČEK**

Certificiranje naprav za nanašanje fitofarmaceutskih sredstev je temeljno načelo poslovnega sodelovanja na reguliranem področju države, ki je urejeno z zakonom in posebnimi tehničnimi pravilniki. Certificiranje je dejanje, ki ga izvaja tretja stranka s katerim dokazuje, da zagotavlja primerno zaupanje, da natančno določen izdelek ustreza določenemu zakonskemu dokumentu.

SISTEN 45011 : 1992.

Ključne besede: Tehnična zakonodaja, certificiranje, stroji za nanašanje fitofarmaceutskih sredstev.

ABSTRACT

The certification of machines used for the application of phytopharmaceutical products is a basic principle in the business cooperation in the regulated area of the state which is managed by laws and special technical regulations. Certification is carried out by the third party which thereby asserts that a defined product is in compliance with the requirements of the legal document. SISTEN 45011 : 1992.

Key words: Technical legislation, certification, machines for the application of phytopharmaceutical products.

1. UVOD

Certificiranje ustreznosti je dejanje, ki ga izvaja tretja stranka in s katerim se dokazuje, da je zagotovljeno primerno zaupanje, da natančno določen izdelek, proces ali storitev ustreza določenemu standardu ali drugemu normativnemu dokumentu SI EN 45011:1992 (Soljačič 1993). Certificiranje ustreznosti izvaja certifikacijski organ, ki opravlja postopke certificiranja in je pooblaščen za specifično področje v skladu z zahtevami standardov, vodil in zakonodaje. Probleme kupcev, naročnikov in dobaviteljev z vidika zaupanja v kakovost proizvodov in storitev rešuje v velikem obsegu proces certificiranja, ki ga opravi organ za certificiranje. To je neodvisna, strokovno usposobljena in pooblaščen organizacija, ki deluje v imenu in na račun kupca, naročnika in dobavitelja ali v svojem imenu. Pooblastilo te organizacije potrjuje, da je sposobna preveriti, če proizvod, storitev, proces ali osebje ustrezajo določenim standardom, merilom ali drugim normativnim predpisom. Vključitev procesa certificiranja in s tem organa za certificiranje v poslovni odnos zagotavlja idejo "zaupati, ne da bi vedeli" (Pivka, 1996).

Obstajajo organi za certificiranje proizvodov, sistemov kakovosti, storitev in osebja. Pogosto se certificiranje enači s pomenom oznake CE, vendar je pomen CE oznake na proizvodu samo, da dobavitelj (proizvajalec iz države članice EU, uvoznik oziroma zastopnik tujega proizvajalca, če proizvajalec ni iz države članice EU) upošteva pri izdelavi proizvoda, vse direktive EU, ki se nanašajo na obravnavani proizvod. Le v teh primerih je dovoljeno dajati

¹izr. prof. dr., Jamnikarjeva 101, SI-1111 Ljubljana

proizvode na trg EU. Vsaka država članica EU mora uskladiti svoje nacionalne tehnične predpise z ustreznimi direktivami, od katerih nekatere predpisujejo označevanje ustreznih proizvodov s CE oznako. To se nanaša tudi na obveznosti Slovenije, kot države članice EU. V Republiki Sloveniji ima oznaka CE pravno veljavo po pridobitvi statusa članice EU, torej od 1. maja 2004. Znak CE in različne oznake na strojih za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev pa ne morejo nadomestiti postopka certificiranja v Republiki Sloveniji.

2. ZAKONSKA OSNOVA

Certificiranje naprav za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev se v RS izvaja na osnovi naslednjih predpisov:

Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih Ur. list RS št.11/01

Zakon o standardizaciji Ur. list RS št. 59/99

Javnega natečaja za dodelitev pooblastila organizacijam za certificiranje naprav za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev Ur. list RS št. 60-61/99

Pravilnik o pridobitvi certifikata o skladnosti za naprave za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev Ur. list RS št. 37/01

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o pridobitvi certifikata o skladnosti za naprave za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev Ur. list RS št. 80/01

Pravilnik o spremembi pravilnika o pridobitvi certifikata o skladnosti za naprave za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev Ur. list RS št. 80/02

Pravilnik o spremembi pravilnika o pridobitvi certifikata o skladnosti za naprave za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev Ur. list RS št. 117/02

Zadnja sprememba pravilnika:

Na podlagi četrtega odstavka 45. člena zakona o fitofarmacevtskih sredstvih (Uradni list RS, št. 98/04- uradno prečiščeno besedilo) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

PRAVILNIK o spremembi pravilnika o pridobitvi certifikata o skladnosti za naprave za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev

1. člen

V pravilniku o pridobitvi certifikata o skladnosti za naprave za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 37/01, 80/01, 80/02 in 117/02) se spremeni 22. člen tako, da se glasi:

»22. člen

Za naprave, ki so bile dane v promet, rabo in v obratovanje pred 28. 7. 1999 na območju RS in so bile do uveljavitve tega pravilnika redno pregledane certifikat ni obvezen. Vse ostale naprave lahko pridobijo znak o pregledu samo, če so pred tem pridobile certifikat.«

2. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 327-02-161/01/4

Ljubljana, dne 3. decembra 2004

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

3. POTEK CERTIFICIRANJA

Preglednica 1: Število certificiranih naprav po letih in najpogostejše napake na napravah.

Št. sk.	Skupina naprav	Število certificiranih naprav po letih					Najpogostejše napake	Število naprav z napakami po letih						
		2000	2001	2002	2003	2004		SKUPAJ	2000	2001	2002	2003	2004	SK.
1	ročne oprtne škropilnice	22	10	13	6	0	51	- navodila za uporabo v slovenskem jeziku - manometri - šobe - oznake, podatki o pretokih - naramnice - merjenje volumna rezervoarja - sita in filtri - tesnilo pokrova - zgornja in spodnja meja polnjenja rezervoarja - oznaka tipa naprave - tesneje pri spojih	15	10	1	0	0	26
2	motorni nahrbtni pršilniki	0	1	0	0	2	3		0	0	0	0	0	0
3	pršilniki	5	6	4	3	0	18	- manometri - tlačni filter - centralni zaporni ventil - hrapavost rezervoarja - izpust ostankov škropiva - dodatni rezervoarji - mešalne šobe v rezervoarju	1	5	0	0	0	6
4	škropilnice	0	8	3	0	0	11	- vodostajno kazalo - filtri - manometri - hrapavost rezervoarja - priključek za testiranje manometra - izpust ostankov škropiva - centralni tlačni filter - hitro delujoči zaporni ventil	0	8	1	0	0	9
5	ostalo - črpalka, deli naprav	0	1	0	2	1	4		0	0	0	0	0	0
	SKUPAJ	27	26	20	11	3	87		16	23	2	0	0	41

4. SKLEP

Sistem certificiranja naj bi vsem zainteresiranim, ki delujejo na domačem in tujem trgu omogočil pridobitev potrdil o ustreznosti (certifikate) od domačih certifikacijskih organov za tiste proizvode, procese ali storitve, ki jih tržišče zahteva. Vpliv certificiranja pogojuje splošen dvig kakovosti proizvodov in storitev v državi, kar je razvojna strategija vsake države. V štirih letih delovanja certifikacijskih organov in opravljanja postopka certificiranja naprav za nanašanje fitofarmaceutskih sredstev je bilo skupno certificiranih 87 naprav različnih izvedb. Pri pregledu naprav, so bile na 41 napravah ugotovljene napake ali konstrukcijske

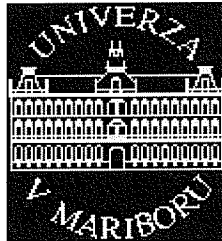
pomanjkljivosti glede na tehnične zahteve, katere zahteva Pravilnik o pridobitvi certifikata o skladnosti za naprave za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev Ur. list RS št. 37/01. Pomembno je, da so bile napake na napravah ugotovljene samo prvi dve leti certificiranja. V ostalih letih so bile naprave pri postopku certificiranja že v skladu s pravilnikom. Bistveni podatek v celotnem obdobju certificiranja je, da zadnji dve leti naprave niso imele napak (preglednica 1), katere bi preprečile, da se naprava uvrsti na listo certificiranih naprav za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev. To pa je tudi glavni namen certificiranja, oziroma korak k boljšemu in učinkovitejšemu nanašanju fitofarmacevtskih sredstev, ter sočasnim varovanjem okolja (Bernik 2003).

Certifikacijska organa v RS sta:

**UNIVERZA V
LJUBLJANI**
**Biotehniška
fakulteta**

Oddelek za agronomijo
Inštitut za kmetijsko tehniko
CERTIFIKACIJSKI ORGAN
Jamnikarjeva 101, 1000 Ljubljana

**UNIVERZA V
MARIBORU**
**Fakulteta za
kmetijstvo**

Katedra za biosistemsko inženirstvo
CERTIFIKACIJSKI ORGAN
Vrbanska 30, 2000 Maribor

5. LITERATURA

- Bernik, R. 2003. Tehnična zakonodaja pri nanašanju fitofarmacevtskih sredstev. Zbornik predavanj in referatov s 6. slovenskega posvetovanja o varstvu rastlin, Zreče, 4.-6. marec 2003.
- Pivka, M. 1996. Kakovost v programskem inženirstvu, Desk, Izola, 1996.
- Poslovniki kakovosti. 1997. Center Vlade RS za informatiko, Ljubljana, 1997.
- SI EN 5011. 1992. Splošni kriteriji za certifikacijske organe za področje certificiranja proizvodov.
- Soljačič, V. 1993. Sistem certificiranja v Republiki Sloveniji. Neobjavljeno gradivo Urada za standardizacijo in meroslovje pri MZT, Ljubljana 1993.
- LESKOŠEK, G., BERNIK, R., LAKOTA, M., SIMONČIČ, A. 2004. An Overview of the situation in the field of devices used for the Application of Plant Protection Products in Slovenia.
- GANZELMEIER, H. (ur.), WEHMANN, H.-J. (ur.). 2004. Standardized Procedure for the Inspection of Sprayers in Europe - SPISE - : book of Abstracts : supporting Documents. [S.l.]: VDMA Landtechnik, 2004, str. 113.